

Stembandverlamming

Wat is stembandverlamming?

De stembanden, ofwel stemplooien, bevinden zich in het strottenhoofd. Wanneer de twee stemplooien tijdens de uitademing tegen elkaar aan gebracht worden, gaan ze trillen en zo ontstaat er stemgeluid. Bij stembandverlamming staan één of beide stemplooien stil, of is de spanning van de stemplooien verstoord. Hierdoor ontstaan er problemen bij de stemgeving, bij de ademning en/of het slikken. Een stembandverlamming komt voornamelijk bij volwassenen voor.

Een stembandverlamming kan worden veroorzaakt door een virusinfectie, een beschadiging (door een ongeval bijvoorbeeld) of door een operatie aan schildklier, longen of strottenhoofd. Een beroerte kan ook een stembandverlamming tot gevolg hebben. Soms is de oorzaak van een stembandverlamming niet te achterhalen. De kno-arts stelt de diagnose.

De gevolgen van stembandverlamming hangen af van de plaats waar de stemplooien stilstaan en of één of beide stemplooien zijn aangedaan. Een stemplooi kan stilstaan in het midden van het strottenhoofd of meer aan de zijkant.

Als een stemplooi in het midden stilstaat, klinkt de stem vrij goed: de stemplooien kunnen elkaar raken en dus voor geluid zorgen. Wel zijn de mogelijkheden van de stem (luidheid, toonhoogte) beperkt. Er kunnen problemen bij het ademen zijn. Soms staan beide stemplooien in het midden stil. De stemgeving is dan redelijk goed, maar er is forse ademnood omdat er weinig lucht in en uit kan stromen.

Als de stemplooi meer aan de zijkant stilstaat, zijn er geen ademproblemen, maar wel problemen met de stem. De stem is hees of kan wegvallen en hogere en/of lagere tonen kunnen niet gemaakt worden. Tenslotte kunnen beide stemplooien in zijwaartse positie stilstaan. Er is dan geen ademnood, maar de stem zal zeer hees zijn, omdat de stemplooien elkaar niet meer kunnen raken.

Voor meer informatie, zie

www.kno.nl/voorlichting/stem-volvassenen.php

Wat doet de logopedist?

De logopedist doet onderzoek naar onder andere de stemkwaliteit en het stemgebruik. De logopedist beoordeelt naar aanleiding van de resultaten en de gegevens van de kno-arts of de stemkwaliteit door middel van adem- en stemoefeningen te verbeteren is. Dit hangt af van het type verlamming en de positie van de stilstaande stemplooien.

De logopedist zal bijvoorbeeld, wanneer de stemplooi in zijwaartse positie stilstaat, proberen om met speciale oefeningen de nog bewegende stemplooi over de middellijn heen te krijgen en zodoende met de stilstaande stemplooi contact te laten maken. Als dat lukt, zal de stemkwaliteit verbeteren. Hierbij wordt ook gelet op een juiste toonhoogte en ademdruk.

Soms moet er eerst chirurgisch ingegrepen worden. Hierna zal altijd logopedische therapie gegeven worden om de stem zo goed mogelijk te leren gebruiken. De logopedist begeleidt bij het weer gaan belasten van de stem in de werk- en/of leefsituatie.

Het onderzoek en de behandeling van stembandverlamming worden als regel vergoed door de ziektekostenverzekeraars, na verwijzing door huisarts of medisch specialist.